

quick scan flora en fauna

Sumatraplantsoen te Amsterdam

Woningstichting Eigen Haard

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

26 juni 2012

projectnummer: 12020

quick scan flora en fauna

Sumatraplantsoen te Amsterdam

In opdracht van:

Woningstichting Eigen Haard

contactpersonen:

de heer K. Fongers

de heer F. Abendroth / de heer M. van Otterlo

(Van Riezen & Partners)

26 juni 2012

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Haico van der Burgt

Fruittelerserf 43

6846 AC Arnhem

T 026-8446525

M 06-12971680

E haico@ecoquickscan.nl

I www.ecoquickscan.nl

wijze van citeren: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Sumatraplantsoen te Amsterdam. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2012.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGROPEN	2
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	3
2.2	SOORTBESCHERMING	3
3	TOETSING	5
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
3.2	BESCHERMDE GEBIEDEN	5
3.3	VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN	5
4	CONCLUSIE	9
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	9
4.2	SOORTENBESCHERMING	9
4.3	CONSEQUENTIES	9
4.4	AANBEVELINGEN	10

BIJLAGE

1	LITERATUURLIJST	
---	-----------------	--

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Amsterdam (gemeente Amsterdam, provincie Noord-Holland) is de sloop van gebouwen aan de Sumatrastraat, Sumatraplantsoen en Kramatweg (project: Sumatraplantsoen) beoogd. Op deze locatie zal vervolgens nieuwbouw plaatsvinden. Aan *ECOquicks-can* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en de geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

ligging (oranje) en indrukken van het plangebied; de achterzijde van de gebouwen aan het Sumatraplantsoen (linksonder) en twee indrukken van de voorzijde (Sumatrastraat en Sumatraplantsoen) van de gebouwen (rechtsonder) (luchtfoto: Google Earth)

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Er zal bij deze

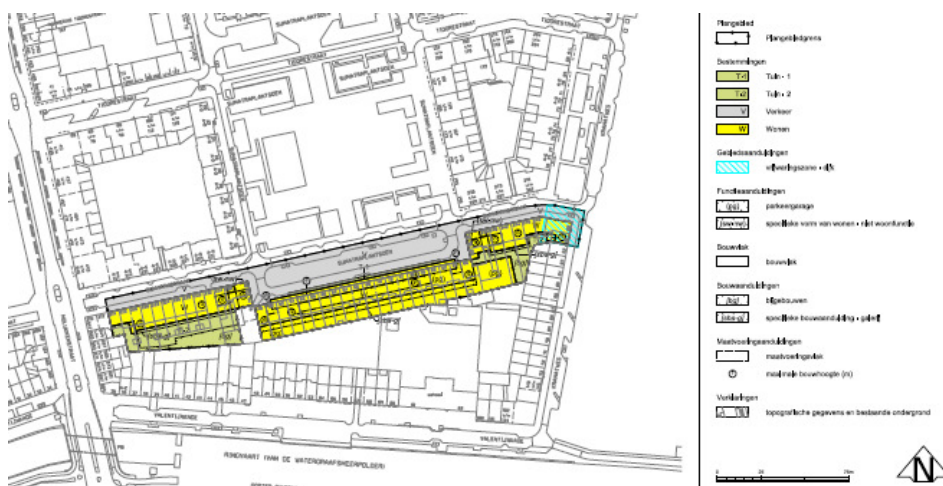
activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan het Sumatraplantsoen ligt in een woonwijk ten oosten van het centrum van Amsterdam. Deze wijk heeft een zeer stedelijk karakter. In de Sumatrastraat en het Sumatraplantsoen staan enkele laanbomen en aan de achterzijde van de panden zijn tuinen aanwezig. Deze tuinen liggen, uit het zicht van de straten rondom, in een gesloten bouwblok. In de tuinen aan de achterzijde staan bomen in diverse maten. Tegenover de woningen van het Sumatraplantsoen zijn groenvoorzieningen aanwezig met sport- en spelvoorzieningen. De gebouwen aan de Kramatweg liggen tegen het Flevopark. Dit park staat in verbinding met meer natuurlijke gebieden aan de rand van de stad. Tussen het park en buiten de stad gelegen natuurgebieden liggen wel enkele barrières voor flora en fauna, zoals (snel)wegen, waterwegen (kanaal) en de stadsuitbreiding IJburg.

Het plangebied zelf bestaat uit de panden (Sumatrastraat 214 t/m 248, Sumatraplantsoen 40 t/m 92 (exclusief 46) en Kramatweg 80 en 81) met de bijbehorende tuinen aan de achterzijde en het voorpleintje ten hoogte van het middenblok. De panden zijn 5-laags en in een niet al te goede staat van onderhoud. Vooral het houtwerk (kozijnen, daklijsten, etc.) van de panden is in slechte staat. In de tuinen aan de achterzijde staan enkele (houten) opstallen en verschillende (grote) bomen.

Binnen het plangebied is de nieuwbouw van woningen/appartementen beoogd. Ten behoeve van de nieuwbouw zullen alle gebouwen binnen het plangebied gesloopt worden. In nieuwe situatie zullen de woningen in het westelijke blok op begane grond ook weer voorzien worden van een tuin, achter de woningen in het middenblok komt een parkeergarage met daarboven een dakterras voor de bewoners en achter het meest oostelijke blok komen bergingen met daarboven een groen dak.

de beoogde situatie (bron: Van Riezen & Partners, voorontwerp, 20 juni 2012)

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen.

Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitatten en de habitatten van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten' uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
- beschermingscategorie 3:
De soorten uit deze categorie zijn in de Flora- en faunawet ingedeeld in twee groepen; de zogenaamde 'Bijlage 1-soorten' (uit het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten') en 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn'. Het belangrijkste verschil is dat voor de 'Bijlage 1-soorten' een ontheffing te verkrijgen is in het kader van een ruimtelijke ingreep.
Voor 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn' geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voorheen: ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, zullen uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zullen voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven worden.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl). Deze bronnen vermelden soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.

Deze soms verouderde gegevens zijn aangevuld met recentere gegevens van websites zoals waarneming.nl, telmee.nl en zoogdieratlas.nl. Aangezien deze gegevens veelal gecontroleerd worden door experts zijn de gegevens betrouwbaar.

Op 27 april 2012 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het plangebied te Amsterdam ligt nabij het centrum van de stad. Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) liggen op grote afstand van het plangebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 2700 meter van het plangebied en betreft het 'Markermeer & IJmeer'. De oostoever van het Amsterdam-Rijnkanaal is aangewezen als EHS - ecologische verbindingszone en ligt op ongeveer 1100 meter van het plangebied. Gezien de relatief grote afstand tot natuurgebieden, het huidige stedelijke karakter van het plangebied en de beperkte omvang van de ingrepen zijn negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten. Gebiedsbescherming is niet aan de orde.

3.3 VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Het plangebied is grotendeels bebouwd en plantengroei is beperkt tot de onverharde delen in achtertuinen. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaats betreft.

grondgebonden zoogdieren

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn de onverharde delen beperkt tot achtertuinen. Deze tuinen liggen ingesloten in een gesloten bouwblok. Daarnaast is de locatie in een meer stedelijk gedeelte van de stad gelegen. Gezien het voorstaande zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde grondgebonden zoogdieren uit te sluiten. Vaste rust- en verblijfplaatsen van meer algemene soorten als (spits)muizen en mol zijn niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Lim-pens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) voor. Het voorkomen van deze soorten (met uitzondering van de tweekleurige vleermuis) wordt bevestigd door de Dienst Ruimtelijke Ordening van de gemeente Amsterdam (DRO).

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats globaal onder te verdelen in twee groepen, gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. De gewone dwergvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis zijn het gehele jaar overwegend gebouwbewonende soorten. Ruige dwergvleermuis maakt zowel gebruik van gebouwen als van bomen.

Voor vleermuizen geschikte bomen (verblijfplaatsen) en/of groene lijnelementen (vlieg-routes) ontbreken in het plangebied. De gebouwen binnen het plangebied zijn, gezien de aanwezigheid slecht aan de gevel aansluitende dakranden (metaal aan de voorzijde en hout aan de achterzijde), houten opbouw (gevelbetimmering) en kieren en gaten in gevels wel geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. Gebouwbewonende soorten maken namelijk gebruik van spleten in gevels, spouwmuren, achter gevelbetimmering/daklijsten, etc. Vooral de gewone dwergvleermuis kan verblijven in de gebouwen. Deze soort heeft slechts een smalle spleet nodig om zich toegang tot het gebouw te verschaffen. Het slopen van de gebouwen kan een negatief effect hebben op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals koolmees (*Parus major*), huismus (*Passer domesticus*), houtduif (*Columba palumbus*), ekster (*Pica pica*), stadsduif (*Columba livia domestica*) en halsbandparkiet (*Psittacula krameri*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen).

Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart, ooievaar, kerkuil, oehoe en slechtvalk);
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespandief, zwarte wouw en ransuil).

De gebouwen in het plangebied zijn weinig geschikt als verblijfplaats voor jaarrond beschermde soorten. De gebouwen hebben platte daken en bezitten geen voldoende grote openingen voor de bovenstaande soorten (zoals huismus en gierzwaluw). Tijdens de veldverkenning, die plaats heeft gevonden in het broedseizoen van de huismus, is geen territoriaal gedrag waargenomen van de huismus op of direct rond de gebouwen. De waargenomen huismussen in de groenvoorzieningen tegenover het complex maken waarschijnlijk gebruik van de andere gebouwen grenzend aan het park. Gezien het voorstaande zijn negatieve effecten door de sloop van de gebouwen binnen het plangebied op jaarrond beschermde vogels niet waarschijnlijk.

amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige soortengroepen

Het plangebied heeft een stedelijk karakter en is grotendeels bebouwd en verhard. In een dergelijke omgeving komen geen meer strikt beschermde amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige beschermde soorten voor. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze soortgroepen zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan meer natuurlijke biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor.

4 CONCLUSIE

Het plangebied aan de Sumatrastraat 214 t/m 248, Sumatraplantsoen 40 t/m 92 (exclusief 46) en Kramatweg 80 en 81 (project: Sumatraplantsoen) te Amsterdam betreft een deel van een gesloten bouwblok. Binnen het plangebied is de sloop van de gebouwen beoogd waarna nieuwbouw zal worden gerealiseerd.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden. Het plangebied te Amsterdam ligt nabij het centrum van de stad. Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en de EHS) liggen op grote afstand van het plangebied. Gezien de grote afstand, het stedelijke karakter en beperkte omvang van de ingrepen zijn negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten. Gebiedsbescherming is niet aan de orde.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals (spits)muizen en mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied. Het gaat op deze locatie om gebouwbewonende soorten die niet afhankelijk zijn van zolders. Op basis van verspreidingsgegevens gaat het met name om de gewone dwergvleermuis en mogelijk ook de laatvlieger en de tweekleurige vleermuis.

4.3 CONSEQUENTIES

De verkennende quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Daarom moet nader onderzoek gedaan worden naar:

- vleermuizen; gebouwbewonende soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn), onderzoeksperiode: kraam- en paarverblijfplaatsen (beide onderzoeken dienen op deze locatie plaats te vinden) respectievelijk 1 juni tot 15 juli & 15 aug. tot 15 sept. (1 okt.).

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Verder is er een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en/of onder begeleiding van een ecooloog.

4.4 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- behoudt zoveel mogelijk van de reeds aanwezige groene elementen. Volwassen groene elementen in een stad zijn schaars en dragen voor een belangrijk deel bij aan foerageergebied voor vogels en vleermuizen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen en huis-mussen op >2,5 meter hoogte in de muur, of bij een steile dakvorm als dakpannen (onder de dakpannen). Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden. De huidige nieuwbouw is voor deze soort niet geschikt.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Websites:

www.dro.amsterdam.nl

www.noord-holland.nl

www.rijksoverheid.nl

www.vleermuizenindestad.nl